

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

ครูผู้สอน

ครูวรพรรณ ศรีอรุณ

ครูฉัตรรัตน์ ดิษฐวงศ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑.

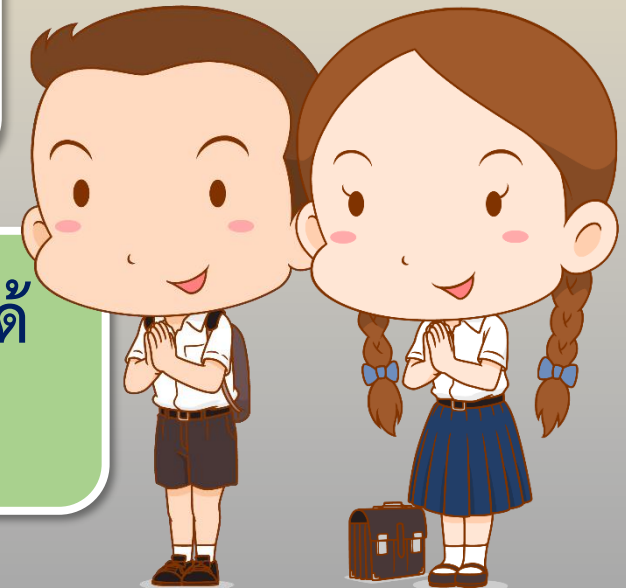
อ่านภาษาบาลีและอธิบายความหมายของ
พุทธศาสนสุภาษิตได้

๒.

เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต
และวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิตได้

๓.

เห็นคุณค่า และประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามคำสอนที่ได้
จากพุทธศาสนสุภาษิต

??

คำถามชวนคิด

จากภาพ นักเรียนคิดว่าบุคคล
ในภาพมีคุณธรรมอย่างไรบ้าง

??

มีความสามัคคี
และมีเมตตา

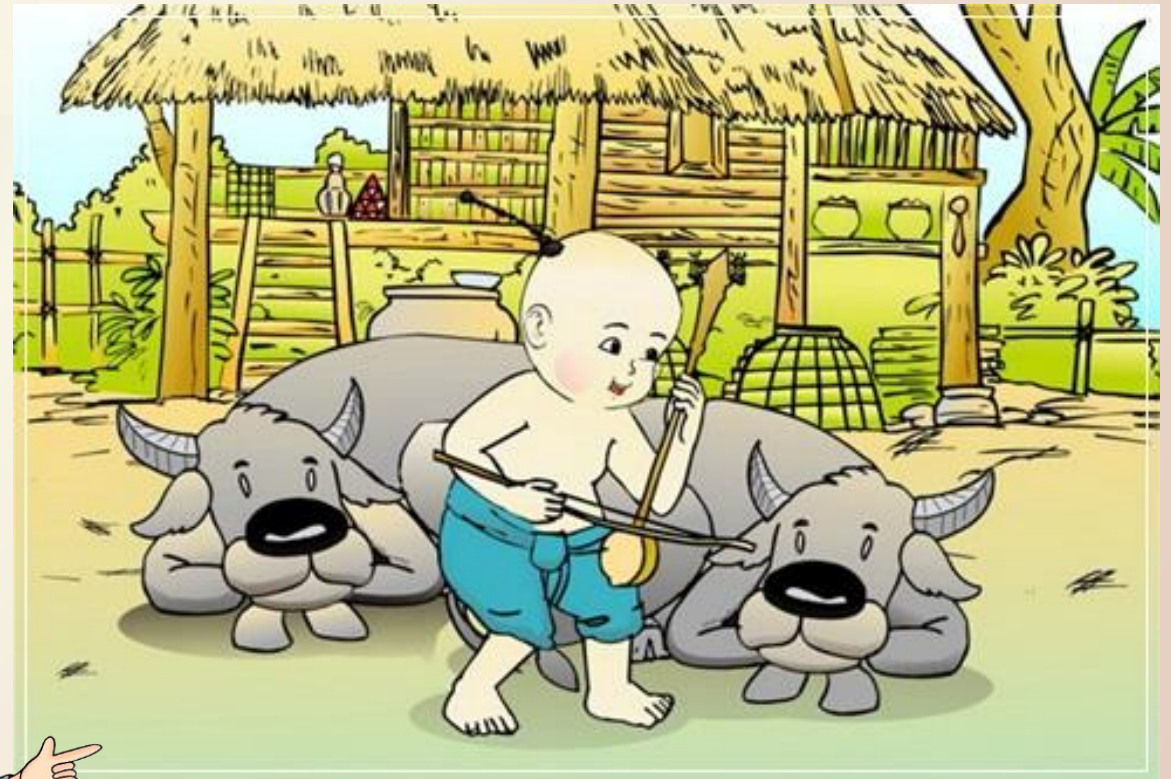

พุทธศาสนสุภาคีต

ความหมายของสุภาชิต

สุภาชิต แปลว่า ถ้อยคำที่กล่าวไว้ดี
(สุ=ดี, ภาชิต=กล่าว) สามารถนำมา
เป็นคติสอนใจได้

ความหมายของพุทธศาสนสุภาษิต

พุทธศาสนสุภาษิต หมายถึง
ข้อความหรือคำสอนสั้น ๆ ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ก็มี
ที่พระอรหันต์สาวกหรือนักปราชญ์กล่าวไว้
ตามแนวคำสอนของพระพุทธเจ้าก็มี

ความหมายของพุทธศาสนสุภาษิต

เป็นข้อความที่สรุปเป็นคำสอนเพื่อให้จำได้ง่าย
เพื่อนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

วิธีอ่านภาษาบาลี

๑. ตัวอักษรทุกตัวที่ไม่มีเครื่องหมายใด
อยู่บนหรือล่าง และไม่มีสระใดๆ กำกับไว้
ให้อ่านอักษรนั้นมีเสียง “อะ” ทุกตัว เช่น

อรหโต อ่านว่า อะ-ระ-หะ-โต

ภควา อ่านว่า ภะ-คะ-วา

นمامิ อ่านว่า นะ-มา-มิ

โลกวิฑู อ่านว่า โล-กะ-วิ-ฑู

๒. เมื่อตัวอักษรใดมีเครื่องหมาย . (พินทุ)
อยู่ข้างใต้แสดงว่าอักษรนั้นเป็นตัวสะกด
ของอักษรที่อยู่ข้างหน้า ผสมกันแล้วให้อ่าน
เหมือนเสียง อะ+(ตัวสะกด) นั้น เช่น

สุมมา (สะ+ม = สัม)

อ่านว่า สัม-มา

สงไส (สะ+ง = สัง)

อ่านว่า สัง-ไส

๓. เมื่ออักษรใดมีเครื่องหมาย ° (นฤคหิต)
อยู่ข้างบนตัวอักษรให้อ่านให้เหมือนอักษรนั้น
มีไม้หันอากาศและสะกดด้วยตัว “ง” เช่น

อรหํ	อ่านว่า อะ-ระ-หัง
สงขมํ	อ่านว่า สัง-ขมํ
ธมมํ	อ่านว่า ทม-มํ
สรณํ	อ่านว่า สะ-ระ-นัง
อญญํ	อ่านว่า อัญญ-ญัง

แต่ถ้าตัวอักษรนั้นมีทั้งเครื่องหมาย ° (นฤคหิต)
อยู่ข้างบนและมีสระอื่นกำกับอยู่ด้วยก็ให้อ่าน
ออกเสียงตามสระที่กำกับ + ง (ตัวสะกด)
เช่น พาหุ อ่านว่า พา-หุง

๔. เมื่ออักษรใดเป็นตัวนำแต่มีเครื่องหมาย . (พินทุ)
อยู่ข้างใต้ด้วยขอให้อ่านออกเสียง “อะ”
ของอักษรนั้นเพียงครึ่งเสียงควบไปกับอักษรตัวตาม

สุวากุขาโต

อ่านว่า สะหฺวาก-ขา-โต

เรียนรู้พุทธศาสนสุภาศีต

๒ เรื่อง

โลโกปตฺถมฺภิกกา เมตฺตา

อ่านว่า

โล-โก-ปัด-ถัม-พิ-กา-เมต-ตา

โลโกปตฤมภิกา เมตตา
โล-โก-ปัด-ถัม-พิ-กา-เมต-ตา

เมตตาธรรม
คำจุนโลก

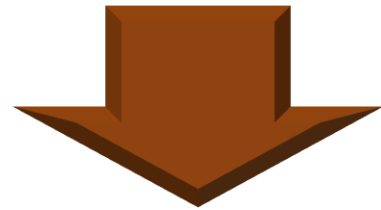
เมตตาธรรม คำจุนโลก

ความปรารถนาให้ผู้อื่น
มีความสุขทางกาย
และจิตใจ ความมีเมตตา
ต่อกันจะทำให้อยู่ร่วมกัน
ในสังคมได้อย่างมีความสุข

โลโกปตถมภิกขา เมตตา

เมตตารธรรม คำจุนโลก

สอนให้เรามีความรัก และความหวังดีต่อผู้อื่น
เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สุขา สงฺขมสฺส สามคฺคี

อ่านว่า

สุข-ขา-สัง-คัต-สะ-สา-มัก-คี

สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี
สุข-ขา-สัง-คัต-สะ-สา-มก-คี

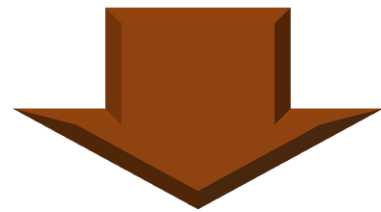
ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ
ทำให้เกิดสุข

ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะทำให้เกิดสุข

ความสามัคคี หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ
กันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุ
จุดหมายที่ดีร่วมกัน ความสามัคคีทำให้สังคม
เกิดความสงบ

สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี

ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะทำให้เกิดสุข

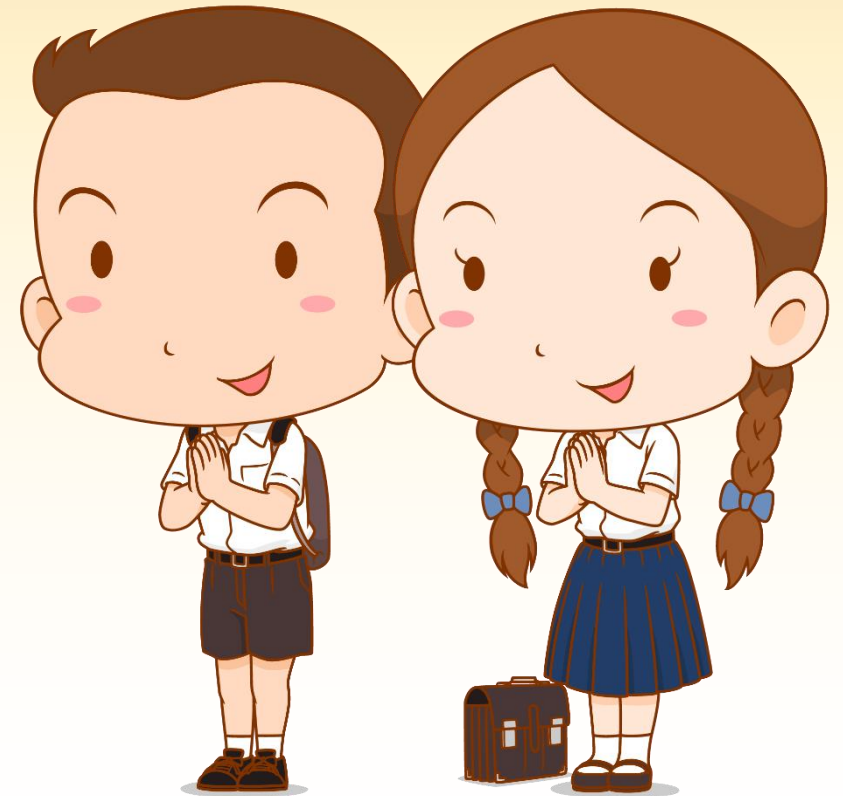
สอนให้เรามีความรัก ความสามัคคีกัน

เพราะความสามัคคี คือ พลังที่จะนำความสุขมาสู่หมู่คณะ

ให้นักเรียนเสนอ
แนวทางการปฏิบัติตน
ตามพุทธศาสนสุภาษิต

โลโกปตมฤกกา เมตตา

โลโกปตมฤก้า เมตตา

แบ่งปันสิ่งของที่ไม่ได้ใช้ให้แก่ผู้อื่น

โลโกปตมฤก้า เมตต้า

ช่วยเหลือเพื่อน
เท่าที่สามารถทำได้

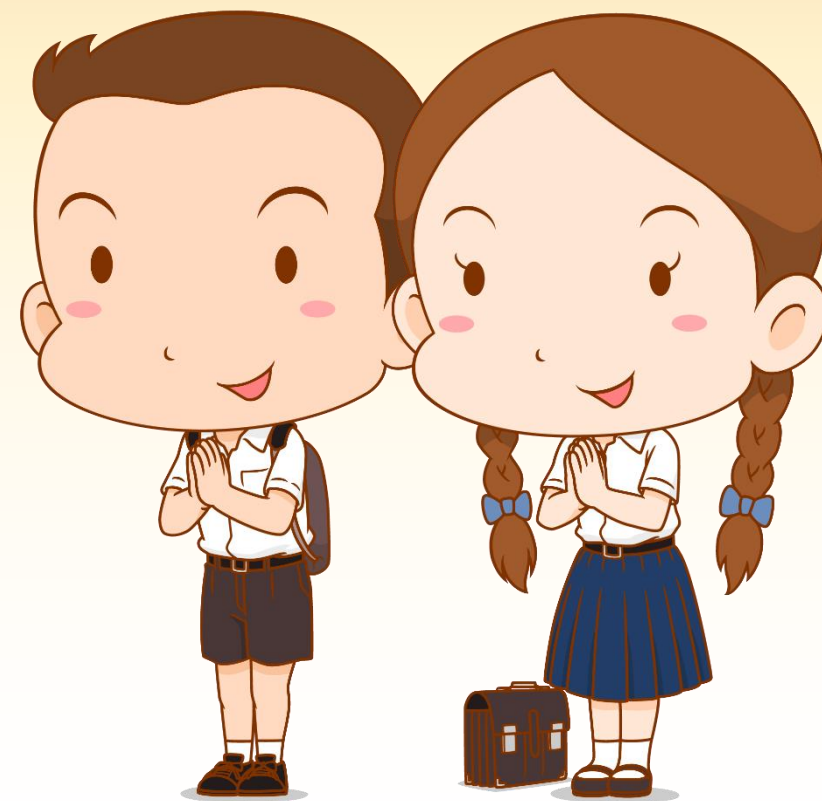
โลโกปตฤมภิกา เมตตา

การให้อาหารสัตว์

ให้นักเรียนเสนอ
แนวทางการปฏิบัติตน
ตามพุทธศาสนสุภาษิต

สุขา สงฆสฺส สามคฺคี

สุขา สงฆ์สส สามคคค

ร่วมนกันเก็บขยะ
ในโรงเรียนกับเพื่อน

สุขา สงขมสส สามคคค

ให้ความร่วมมือกับเพื่อน
ในการทำงานกลุ่ม

สุขา สงฆ์ สส สามัคคี

ร่วมมือกับครอบครัว
ทำงานบ้าน

สุขา สงฆ์สามัคคี

ร่วมมือกัน

ทำความสะอาดในชุมชน

๕ ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อทำใบงาน แบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของชั้นเรียนให้เท่ากัน
๒. นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มทำใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
๓. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อทำใบงาน แบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของชั้นเรียนให้เท่ากัน
๒. ครูให้นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มทำใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
๓. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๔. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑

เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

สถานการณ์ที่ ๑ ในทุก ๆ เช้า ที่นโมขับรถออกไปทำงานจะได้พบหญิงชราและลูก
ที่พิการขายพวงมาลัยทุกวัน นโมรู้สึกสงสารและอยากช่วยเหลือหญิงชราและลูก
ที่พิการ จึงช่วยซื้อพวงมาลัยทุกวัน

๑) จากสถานการณ์ที่ ๑ นโมนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตใดมาใช้

.....

๒) นโมนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตนี้มาปฏิบัติ จะส่งผลอย่างไร

.....

สถานการณ์ที่ ๒ ชุมชนของน้ามนต์มีการรณรงค์การเก็บขยะในคลอง ทุกคนในชุมชน
จึงมารวมตัวกันที่คลองของชุมชน เพื่อช่วยกันเก็บขยะในคลอง

๑) จากสถานการณ์ที่ ๒ น้ามนต์นำหลักพุทธศาสนสุภาษิตใดมาใช้

.....

๒) น้ามนต์นำหลักพุทธศาสนสุภาษิตนี้มาปฏิบัติ จะส่งผลอย่างไร

.....

เฉลย

ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

สถานการณ์ที่ ๑ ในทุก ๆ เช้า ที่นโมขับรถออกไปทำงานจะได้พบหญิงชราและลูก
ที่พิการขายพวงมาลัยทุกวัน นโมรู้สึกสงสารและอยากช่วยเหลือหญิงชราและลูก
ที่พิการ จึงช่วยซื้อพวงมาลัยทุกวัน

๑) จากสถานการณ์ที่ ๑ นโมนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตใดมาใช้

โลโกปตมฤกา เมตตา เมตตารรมค้ำจุนโลก

๒) นโมนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตนี้มาปฏิบัติ จะส่งผลอย่างไร

ทำให้สังคมนั้นมีความเมตตาต่อกัน

ส่งผลให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สถานการณ์ที่ ๒ ชุมชนของน้ามนต์มีการรณรงค์การเก็บขยะในคลอง ทุกคนในชุมชน
จึงมารวมตัวกันที่คลองของชุมชน เพื่อช่วยกันเก็บขยะในคลอง

๑) จากสถานการณ์ที่ ๒ น้ามนต์นำหลักพุทธศาสนสุภาษิตใดมาใช้

..... **สุขา สุขุขสุ สามีคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะทำให้เกิดสุข** .....

๒) น้ามนต์นำหลักพุทธศาสนสุภาษิตนี้มาปฏิบัติ จะส่งผลอย่างไร

..... **ทำให้สังคมมีความสามัคคี ส่งผลให้สังคมเกิดความสงบสุข** .....

สรุปบทเรียน

พุทธศาสนสุภาษิต
คือ คำสอนสั้น ๆ
ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้

โลโกปตถมภิกา เมตตา

เมตตาธรรม คำจุนโลก

เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มีความรัก
มีความหวังดี

สุขา สงฆสส สามัคคี

ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะทำให้เกิดสุข

ความสามัคคี คือ พลังที่จะนำความสุขมาสู่หมู่คณะ

มีความรัก
มีความสามัคคีกันดี

???

คำถามปิดท้าย

นักเรียนได้ประโยชน์ในการ
ปฏิบัติตามคำสอนที่ได้จาก
พุทธศาสนสุภาษิตอย่างไร

??

แนวคำตอบ ได้คำสอนที่ดีในเรื่องความสามัคคี
ความมีเมตตา และสามารถนำไปปรับใช้
ในชีวิตประจำวันได้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกัน

อย่างสมานฉันท์

